№ 92. Wtorek 22. Kwietnia 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

# GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

## Monarchya Austryacka.

### Rzecz urzędowa.

*(Ofiary na dotkniętych powodzią.)*

Galicyjskie Towarzystwo muzyczne wyprawiało na dniu 6go kwietnia r. b. koncert na rzecz dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu tarnowskiego, z którego wpłynęło czystego dochodu Sto sześć (106) zł. 70 c. w. a.

Zaś w powiecie *Stryjskim* zebrano dalej na ten cel w drodze składki 71 zł. 20 c. w. a.

Gminy *Falejówka* i *Raczkowa* w obwodzie sanockim obowiązały się dla założenia szkoły parafialnej w Falejówce:

1. Płacić rocznie nauczycielowi 100 zł. w. a., z czego przypada na Falejówkę 53 zł. w. a., a na Raczkowe 47 zł. w. a.

2. wystawić na pastwisku gminnem w Falejówce stosowny budynek szkolny, i równie jak wszelkie porządki szkolne utrzymywać zawsze w dobrym stanie, a

3) potrzebne na opał szkoły drzewo z własnych funduszów kupować i przystawiać.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim, podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem należytego uznania do wiadomości powszechnej.

*(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)*

Jego c. k. Apost. Mość najwyższem postanowieniem z 12go kwietnia b. r. raczył najmiłościwiej w uznaniu wiernej i pożytecznej służby publicznej nadać Bazylemu Ulwańskiemu, wójtowi miasta Czortkowa, srebrny krzyż zasługi z koroną, a Michałowi Rozumejko, wójtowi z Dąbrowicy, srebrny krzyż zasługi.

C. k. ministeryum stanu mianowało Piotra Zdziarskiego, tymczasowego nauczyciela c. k. niższej szkoły realnej w Tarnopolu, rzeczywistym nauczycielem tego zakładu.

Dnia 16. kwietnia b. r. odbyło się dwunaste losowanie obligacyj długu państwa, które powstały wskutek wypłaty obligacyi krakowsko-górno-szląskiej kolei żelaznej, a następnie trzynaste losowanie akcyj pierwszeństwa tej kolei.

Wypłata gotowizną obligacyj wylosowanych nastąpi 1. lipca b. r. w domu wexlowym E. Heimann w Wrocławiu za doręczeniem obligacyi oryginalnych, talonów i kuponów jeszcze nie przypadających, według wartości nominalnych w talarach pruskiego kurantu.

Wylosowane akcye pierwszeństwa krakowskiej górno-szląskiej kolei żelaznej będą wypłacane dn. 1. lipca b. r. w krajowej kasie głównej w Krakowie, a to podług wartości nominalnej w talarach pruskiego kurantu, za doręczeniem akcyj oryginalnych i kuponów, które jeszcze nie przypadają.

Co do postępowania w przypadkach, gdy obligacye wylosowane, albo akcye pierwszeństwa, kupony jeszcze nie przypadające, lub talony, nie mogą być przedłożone, zastosowane będą postanowienia ogłoszone przed losowaniem z 15. kwietnia 1851.

Procenta obligacyi krakowskiej górno-szląskiej kolei żelaznej, będą wypłacane w dniu, na który przypadają, w domu wexlowym E. Heimana w Wrocławiu, zaś procenta od akcyi pierwszeństwa tej kolei, w krajowej kasie głównej w Krakowie, wedle nominalnej wartości w talarach pruskiego kurantu, za doręczeniem i po zlikwidowaniu odnośnych kuponów.

## Telegramy.

**Berlin**, 17. kwietnia. *Staatsanzeiger* ogłasza najwyższy rozkaz do ministeryum z jego kontrasygnacyą tej osnowy: „Na przedłożony mi raport o stanie budżetu państwa zezwalam, azeby przyszłemu sejmowi nie był przedkładany projekt ustawy względem dalszego poboru 5% dodatku do podatku dochodowego i klasycznego, jak również do podatku od mlewa i rzezi zacząwszy od 1go lipca r. b., gdyż okazało się możliwem pokryć ubytek w dochodach w części przewyżką dochodów, a w części zmniejszeniem wydatków pojedyńczych administracyi państwa. Jak dalece ma się to odnosić do budżetu wojskowego, zezwalam wprawdzie zgodnie z dawniejszem mojem oświadczeniem i teraz chętnie na podobne tymczasowe oszczędności, jednak muszę przytem powtórzyć jak najwyraźniej dawniejsze moje przedstawienia, że w zakresie administracyi wojskowej potrzeba koniecznie unikać takich ograniczeń, któremiby naruszone zostały zasady, których utrzymania wymaga gotowość do boju i dzielność armii, a tem samem bezpieczeństwo i niezawisłość państwa.

**Wrocław**, 17. kwietnia. *Gazeta szlaska* dowiaduje się, że jenerał Lüders ma ustąpić z posady Namiestnika Królestwa Polskiego, a domniemanym następcą jego ma być Książę Oldenburski. W święta wielkanocne obawiają się w Warszawie demonstracyi.

**Drezno**, 19. kwietnia. Dzisiejszy *Dresdn. Journal* donosi: Francusko-pruski traktat handlowy otrzymał zapewnienie najwyższego przyzwolenia, i nadzwyczajnemu sejmowi krajowemu przedłożony będzie do przyjęcia.

Dziennik ten zaprzecza, że od czasu zawarcia traktatu, nadeszło tu odnośne doniesienie Austryi.

**Ateny**, 11. kwietnia. Od wczoraj uchodzą mieszkańcy Nauplii wszystkiemi bramami. Niektórzy okupili sobie u powstańców pozwolenie do odjazdu, innych zawrócono i zamknięto w więzieniu. Angielskie i francuskie paropływy biorą swoich krajowców na pokład.

**Ateny**, 12go kwietnia. (Na! Tryest). Przed kilku dniami przybyła austryacka łódź kanonierska „Seehund". Do Syra i Maina wyprawiono posiłki. Prowincye są spokojne. Poseł angielski Wyse zachorował niebezpiecznie. Z Nauplii przybywają ciągle podoficerowie, żołnierze i inni zbiegowie do tutejszego obozu.

**Konstantynopol**, 12. kwietnia. *Journal de Constantinople* donosi, że Sułtan udzielił wicekrólowi Egiptu pozwolenia na podróż do Europy. Traktat handlowy z Rosyą został ratyfikowany. Parопływ odpłynął do Saloniki, by przewieść ztamtąd wojska do Antiwari. Jenerał brygady Rifaat Basza odpłynął korwetą parową, która ma połączyć się z eskadrą na Adryatyku, ażeby objąć komendę nad brygadą armii, mającą działać przeciw Czernogórze. Omer Basza, dotąd komendant placu w Bejrucie, mianowany został naczelnym komendantem wojsk w Palestynie. Sułtan nakazał sprężyste środki przeciw Czernogórze, i posłano armii tamtejszej posiłki, pieniądze i zasoby wojenne. Omer Basza przedłożył swój plan kampanii i ręczy za pomyślny skutek.

**Smyrna**, 11. kwietnia. Ostatniej niedzieli zaszły zaburzenia przy kościele greckim, ponieważ władza kościelna nie chciała zezwolić na nabożeństwo żałobne za poległych w Syrze powstańców. Z Teheranu donoszą, że były minister handlu Mahmud Khan mianowany został posłem do Londynu.

**Bombay**, 27. marca. Lord Elgin przyjechał 12. marca do Kalkuty; lord Canning odjechał 19go, a 24go stanął w Point de Galle. Synowiec Nena Sahiba chciał wywołać powstanie w prowincyi Hyderabadzie; udało mu się umknąć, ale za pojmanie jego naznaczono cenę. Z Turkestanu donoszą, że korpus perski w liczbie 50.000 ludzi ze 100 działami postępuje ku Heratowi, i że Sirdar Ahmet z Heratu wyprawił na zlecenie Szacha perskiego 16.000 ludzi na Furę i Kandahar.

## Przegląd polityczny.

**Lwów**, 22. kwietnia. *Gazeta wiedeńska* zamieściła sprawozdania wydziału finansowego z rubryk budżetu wydatków odnoszących się do utrzymania najdostojniejszego dworu cesarskiego, tudzież rady stanu i ministrów. Wydział wnosi przyjęcie sum rubrykami objętych, zestawiając zaś wydatki tychże kategoryj w dziesięciu różnych państwach europejskich, wydział wykazał, iż wydatki te w Austryi stosunkowo do najumiarkowańszych policzone być mogą.

Ojciec święty wystosować raczył breve apostolskie do Jego Excelencyi najprzewielebniejszego Arcybiskupa lwowskiego, które w dosłownym przekładzie zamieszczamy.

W braku sprawozdań z zawieszonych posiedzeń rady państwa dzienniki wiedeńskie rozbierają kwestyę przedłużenia monopolu bankowego i uregulowania stosunków pieniężnych z bankiem, twierdząc, że większość wydziału finansowego oświadczyła się przeciwko przyjęciu projektu przez Jego Excel. p. ministra skarbu złożonego. Członkowie wydziału finansowego nie rozjechali się z Wiednia pomimo zawieszenia posiedzeń rady państwa z powodu świąt wielkanocnych. Zdaje się więc, że plany skarbowe powtórnemu może ulegną rozbiorowi. Wszakże żaden z dzienników przedłużeniu przywileju bankowego przeciwnych nie podaje ani jednej myśli praktycznej, nie wskazuje wcale, w jaki sposób i czem to bank narodowy zastąpićby można, bo przecież zniesienie instytucyi, która operacye skarbowe w chwilach krytycznych przeważnie ułatwiła, a przytem handel i przemysł krajowy otwartym kredytem hojnie zasilała, wielkaby próżnię po sobie zostawiło. Pomysł zaś zastąpienia banknotów biletami przez skarb wydawać się mającemi, okazał się ze wszech miar niepraktycznym i większą jeszcze zawiłość w obiegu znaków wartości sprowadzającym, kiedy przeciwnie uregulowanie stosunków bankowych na zasadzie projektu p. ministra skarbu przeprowadzone, z matematyczną prawie pewnością wykazuje, iż po upływie kilku lat bank narodowy będzie w możności wywiązania się z obowiązku wymiany banknotów na srebro; jeżeli nieprzewidziane wypadki kombinacyi na cyfrach opartej nie udaremnią.

Zdaje się, że władze podrzędne w Prusiech przesadziły w pojęciu swem doniosłość reskryptu ministeryalnego z dnia 22. marca

pod względem stanowiska urzędników w sprawie nastąpić mających wyborów do przyszłej izby deputowanych. Gorliwość bowiem władz tych nie ograniczała się na samem żądaniu, ażeby urzędnicy w duchu rządowym wotowali, ale nadto usiłowała wpłynąć na wybory zagrożeniem szynkarzom i oberżystom utratą koncesyi, jeżeli usiłowania rządu w sposób wskazany wspierać nie będą. Teraz ministeryum nakazało cofnąć wszelkie odezwy i rozporządzenia w tym kierunku wydane; co do urzędników zaś oświadczyło, iż rząd nie miał wcale na myśli krępowania wolnego ich wyboru, jedynie tylko przeciwko agitacyom wyborczym powstając, jako z położeniem urzędowem pogodzić się nie dającym. Większa zaś część uniwersytetów pruskich i wiele bardzo kolegij sądowych zaprotestowały przeciwko wszelkim insynuacyom w sprawie wyborów, jako niepodległość stanu nauczycielskiego i niezawisłość sądownictwa naruszających.

Według doniesień z Paryża zdaje się, że margrabia de Lavalette powróci niebawem do Rzymu na dawniejsze swe stanowisko, na którem i jenerał Goyon nadal pozostanie. Ministeryum francuskie trwa niezachwianie w dotychczasowej polityce w sprawie rzymskiej, w polityce wyczekiwania. Wszelkie zaś nadzieje przez stronników Piemontu w pobycie p. de Lavalette w Paryżu pokładane, okazały się złudnemi jak bańki mydlane. Francuzi zostaną w Rzymie i nie opuszczą go nawet na przypadek śmierci Papieża, wszelkie więc zabiegi Piemontu ku unifikacyi Włoch, a raczej ku ustaleniu swych zaborów na całym półwyspie będą daremne, i dążą jedynie do utrzymania kraju w ciągłych a nieszczęśliwych konwulsyach.

Pomysły p. Foulda pomnożenia wpływów skarbu znacznem podniesieniem podatków niestałych, w praktyce okazują się mylne, bo konsumcya zmniejsza się w skutek wygórowanego podatku, sprowadzającego konieczne podwyższenie ceny przedmiotu konsumowanego. Tak na przykład, według urzędowych wykazów, konsumcya tytoniu we Francyi, która od początku tego wieku ciągle się zwiększała, teraz już zmniejszać się poczęła, i dochód z monopolu tytoniu wykaże z końcem roku finansowego dość znaczny ubytek.

Jeżeli wierzyć można dzisiejszym doniesieniom dzienników francuskich, to Rosya zaciągłaby w Londynie nową pożyczkę 10 milionów funtów szterlingów. Bliższe warunki pożyczki dotąd nie znane.

Turcya wystosować miała ultimatum do Czarnogóry i do Serbii, zagrażając w razie nie przyjęcia natychmiastowem rozpoczęciem kroków nieprzyjacielskich. W tym celu wojska tureckie stanęły na granicach Czarnogóry i Serbii; wkrótce zaś pokaże się, czyli Turcya zamiary swoje siłą przeprowadzi, lub też czy wdaniem się mocarstw europejskich powstrzymaną nie będzie.

## Sprawy krajowe.

W uzupełnieniu odezwy swojej z dnia 20. marca b. r. l. 320, komitet Towarzystwa gospodarskiego uwiadamia niniejszem: iż *wystawa* rolnicza w *Ułaszkowcach* odbędzie się w dniach 7, *8* i *9*. lipca b. r.

Z Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyj.

We Lwowie dnia 18. kwietnia 1861.

*Krasicki*, prezydujący.

*Przyłęcki*, sekretarz.

**Tarnopol**, 15. kwietnia. (Ofiary na szpital tarnopolski.) Jego Excelencya Agenor hr. Gołuchowski ofiarował na rok bieżący kwotę Sto złotych wal. austr. na budowę szpitalu tarnopolskiego.

---

*Gazeta wiedeńska* podaje następujące pismo Jego Świątobliwości Papieża do Arcybiskupa lwowskiego wydane, a tłumaczone z łacińskiego:

Do wielebnego brata Franciszka Ksawerego Arcybiskupa obrządku łacińskiego we Lwowie.

Pius P. P. IX.

Wielebny Bracie! Pozdrowienie i błogosławieństwo apostolskie. Z wielką radością otrzymaliśmy pismo Twoje z 21. stycznia r. b. pełne szczerego uczucia wierności dla Nas i tej stolicy apostolskiej, jako też pobożności i posłuszeństwa. Donosisz Wiel Bracie, że w skutek wiadomych powszechnie zaburzeń, które w rozmaitych częściach Królestwa Polskiego powstały, i w Twojej także dyecezyi przyszło do rozlicznych zajść w podobnym duchu. Jak donosisz, kilku duchownych tak świeckich jak zakonnych odbywało nawet w kościołach zbory polityczne a świeccy mianowicie klas niższych śpiewali tam pieśni i hymny osnowy politycznej. Dla tej przyczyny, chcąc dawałeś stosowne do czasu napomnienia, po naradach z Twemi biskupami sufraganami uznałeś za dobre, 18. listopada z. r. z urzędu i obowiązku wydać rozporządzenie do Twego duchowieństwa, którego nam egzemplarz nadesłałeś. W tem rozporządzeniu znowu surowo napomniałeś duchowieństwo, aby wstrzymało się od udziału w powyższych zajściach politycznych, upomniałeś je surowo, że obowiązkiem duchowieństwa jest mieć staranie o zbawienie dusz.

Najmocniej pochwalamy to postępowanie Twoje Wielebny Bracie, ponieważ tym sposobem ochroniłeś świętość, godność i powagę domu Bożego, i gorliwie usiłowałeś duchowieństwu Twojemu przypomnieć, jakie są obowiązki jego urzędu. Domy Boże, które Chrystus Zbawiciel nasz sam na domy modlitwy przeznaczył, z największą religijnością szanowane i czczone być mają: sam Bóg nam to nakazał grożąc zniszczeniem tym co zgorszenie czynią, aby znieważyć dom, w którym imienia Jego wzywają. (Jeremiasz Cap. 7. W. 30.) Bo poświęcane gmachy na to są przeznaczone, aby służba Boża w nich odbywała się świątobliwie, i aby obrzędy religijne pobożnie sprawowane były. O tem mówi także nasz poprzednik ś. p. Grzegorz X., gdy o poświęconych świątyniach między innemi mądrze naucza i zaleca co następuje: Na tych miejscach w podniesieniu serc tylko święte uroczystości odbywać się i pobożne modły wznosić się powinny, na tych miejscach na których godzi się jedynie w pokoju śluby swoje wypełniać, nikt zaburzeń być przyczyną i gwałtownie postępować nie powinien. Na tych miejscach ustać powinny wszelkie narady i zebrania, rozmowy żadnej albo nieczystej treści, i wszelkie jakiekolwiek mowy. Z miejsc tych ustąpić powinno wszystko, co nabożeństwu przeszkadzać i majestat Boski obrażać może, azeby w miejscu tem, w którem błaga się o przebaczenie grzechów powodu do grzechów, lub też spełnienie grzechu ułatwione nie było. (B. Grzegorz X. in Concil. generali Lugdunen. relatus in cap. decet de immunit Ecclesiar. in 6.) Wszystko to poprzednik nasz ś. p. Pius V. w szczególnych swoich rozporządzeniach kościelnych potwierdził, odnowił i rozszerzył, wyznaczając zarazem ciężkie kary na przestępców. (S. Pius constit. Cumprimum edita 1, April 1856).

Dla tego więc Wielebny Bracie podniosłeś głos swój Biskupi z największą zasługą i z najlepszem prawem, gwoli walczenia za cześć domu Bożego i wydalenia z niego wszystkiego, co obcem jest świętości miejsca, w którem wierni mają zachować się z największą pobożnością i religijnością, ciężkim to bowiem jest grzechem, mniej przyzwoicie zachowywać się w kościele. Słusznie więc napomniałeś duchowieństwo Twoje mądremi słowy soboru trydenckiego wskazując mu sposób, w jaki ludność chrześciańską napełniać ma zbawienną nauką, i jak wzbudzić w niej chęć oddalenia się od grzechu, a zamiłowania cnoty, i jak jest koniecznem ażeby ludność ta zdala trzymała się od zgromadzeń, któremi zbudować się nie może, i do których zazwyczaj pobożność przystępu nie ma.

Duchowny o nic tak bardzo starać się nie powinien jak o to, aby pamiętając ciągle na własne powołanie ludności chrześciańskiej przodkował przykładem wszelkich cnót, ażeby przy modlitwach był obecny, i aby pełnił obowiązki świętego swego urzędu, aby według świętych przepisów stale postępował, i aby trzymał się zdala od wszelkich politycznych zamieszek, które nie przystoją temu, co się służbie Bożej poświęcił, na to aby wykładając prawdziwą naukę kościoła katolickiego gorliwie pracował dla wiecznego ludzkości zbawienia. — Co zaś do odpowiedzi, którą dałeś wielebny bracie tym, co od Ciebie żądali, ażebyś odwołał swoje rozporządzenia, to w odpowiedzi tej dałeś dowód biskupiej mądrości i stałości, która szczególniej biskupowi katolickiemu przystoi. Odpowiedź ta tem jest stosowniejszą, iż tam wcale inne stosunki zachodzą, jak te, w których religia nasza znajduje się gdzieindziej.

Zechcij przeto Wielebny Bracie wypełniać i nadal z największą gorliwością wszelkie obowiązki pasterskiego urzędu Twego, strzedz i bronić naukę kościoła katolickiego, duchowieństwo zaś Twoje ciągle napominać, aby godnem było świętego swego powołania.

Nie zaprzestaj w Twojej głębokiej pobożności i gorliwości biskupiej nieustannie napominać wiernych Tobie powierzonych i zachęcać ich, aby od dnia do dnia silniej utwierdzali się w religii katolickiej, aby nie zaniedbywali pełnić gorliwie przykazania kościelne, aby nawzajem pałali ku sobie miłością chrześciańską, i aby dobremi uczynkami swoje powołanie i posłannictwo stwierdzali.

Ciebie przekonanym mieć chcemy, że pałamy dla Ciebie szczególniejszą miłością i że najwyższego Boga pokornie i szczerze błagamy, aby Cię obdarzył najobfitszemi łaski swojej darami, aby Cię wzmacniał i pocieszał, których to darów życzymy także ukochanej trzodzie pieczy Twojej poruczonej.

Jako rękojmię i zakład Naszej najprzychylniejszej życzliwości, udzielamy Ci Wielebny Bracie z głębi Naszego serca, równie jak wszystkim wiernym duchownym i świeckim pieczy Twojej poruczonym, Nasze apostolskie błogosławieństwo.

Dano w Rzymie u św. Piotra 17. marca 1862 rządów Naszych papieskich roku 16.

*Pius P. P. IX.* m. p.

## Portugalia.

(Przesilenie ministeryalne.) Chociaż żaden z Ministrów dotąd nie zrezygnował, to jednak wierzą powszechnie iż jeszcze przed zwołaniem izb modyfikacye ministeryalne nastąpią. Król ma być przeciwny rozwiązaniu izby deputowanych. Mówią powszechnie że dawniejszy minister finansów d'Avida powołany być ma do złożenia nowego ministeryum. Za dobra klasztorne na licytacyi sprzedawane znaczne sumy wpłynęły. Ostatnia poczta z wysp azorskich donosi o wielu nieszczęściach na morzu w skutek ostatniej burzy wydarzonych.

## Francya.

**Paryż**, 17. Kwietnia. *Monitor* pisze pod dn. 16. Kwietnia „Dzienniki upodobały sobie w doniesieniach o podróżach cesarskich to do Prus, to do Anglii". Jesteśmy upoważnieni do oświadczenia iż Jego Ces. Mość żadnego dotąd nie ma ułożonego planu podróży.

(Monopol tytoniu.) Wykaz wpływów skarbu w pierwszem kwartale bieżącego roku zasługuje na uwagę izby deputowanych przy rozbiorze budżetu. Głównie zaś pouczające są cyfry odnoszące się do monopolu tytoniu, pokaże się bowiem jak złudne są nadzieje P. Foulda, pomnożenie wpływów na drodze pomnożenia podatków. Żaden przedmiot konsumcyi nie wzrastał tak ciągle we Francyi od początku wieku 19. jak konsumcya tytoniu, podniesienie jednak cen tytoniu w roku 1860. zaprowadzone, widocznie konsumcyę zmniejszyło. Dowodzi to wyraźnie porównanie wpływu w pierwszym kwartale 1862, z wpływem tegoż samego kwartału 1860 roku. Podniesienie ceny wynosi 20 od sta a jednak wpływ tylko o 18% się powiększył, widoczne więc jest zmniejszenie konsumcyi. Wpływy z monopolu tytoniu według wszelkiego podobieństwa do prawdy nie dosięgną, cyfry w budżecie przyjętej. Cyfra bowiem ta 225 milionów wynosi, a wpływ w pierwszym kwartale tylko do 52 mil. doszedł.

(Wiadomości bieżące.) Margrabia de Lavelette, który dopiero 15. b. m. do Londynu wyjechał, spodziewany jest w przyszłym tygodniu z powrotem i niebawem do Rzymu udać się ma. Według Dziennika *„le Pays“* pewną zdaje się być rzeczą, iż polityka dotychczasowa wyczekiwania i nadal utrzymaną zostanie. Dziennik ten przyznaje, iż robione były usiłowania ku tej zmianie, wszakże bez żadnego rezultatu. Traktat handlowy między Włochami a Francyą temi dniami podpisany być ma. Statki pancerne budowano dotąd w Nanteo i w Lorient, teraz obstalowano jednę bateryę pływającą w Bordo. Zamek historyczny Malmarasio przez Cesarza zakupiony został. Urządzają go na nowo i Cesarz temi dniami w posiadanie go obejmie. Będą przy tej sposobności różne festyny, na których Królowa holenderska znajdować się będzie.

Rosya zawarła w Londynie pożyczkę 10 milionów funtów szterlingów. Na wyspie Korfu aresztowano wiele osób. *Constitutionell* zamieszcza odpowiedź na mowę lorda Palmerstona w sprawie rzymskiej.

W Dijdielli (w Algeryi) było dnia 8. b. m. lekkie trzęsienie ziemi, które w Philipopeville uczuć się dało. Trwało ono trzy sekundy przy miernym łoskocie podziemnym. Nie zrządziło przecież żadnej szkody.

Rząd hiszpański odebrał wynagrodzenie wojenne marokańskie 20 milionów piastrów w gotowiźnie drugie zaś 20 milionów w wexlach na Londyn.

## Włochy.

(Okólnik Ratazzego do prefektów.) W cyrkularzu swym do prefektów p. Ratazzi jako minister spraw wewnętrznych twierdzi, iż polityka rządu mieć będzie cechę pojednawczą między stronnictwami, jedyna to bowiem droga do ustalenia regeneracyi Włoch. „W skutek tego wolności konstytucyjne szanowane być muszą we wszystkich manifestacyach aż do tych granic, po za któremi byłyby naruszeniem publicznego porządku i spokoju. Zapomnieć o tem jednak nigdy nie można, iż jakkolwiek pożądane jest zespolenie wszystkich sił narodowych, wszelkie jednak wdzierania się w sferę rządowi wyłącznie przynależną tak co do wewnętrznej administracyi, jak co do stosunków z zagranicą, najsilniej stłumione być muszą.

Rząd zapoznałby swoje obowiązki, gdyby pod tym względem z stanowiska swego wypierać się dał. Prawa dały mu w rękę broń naprzeciw podobnym wybrykom. Będzie on uważał przekraczających je jako nieprzyjaciół kraju. Z drugiej zaś strony prefekci faworyzując rozwój wszelkiej wolności, ścigać powinni resztki frakcyi jedności narodowej monarchyi konstytucyjnej przeciwnych, nie dlatego, ażeby zaprzeczyć winnym rękojmie prawem przyznane, ale dlatego, ażeby wszelki zamach na porządek rzeczy wolą narodu ustanowiony energicznie tłumić mogli.

## Niemce.

(Konwencya wojskowa.) Z Sonderhausen donoszą, że minister stanu Elsner po siedmioletniej administracyi podał się do dymisyi. Dwie miał do tego przyczyny: konwencyę wojskową, i spłaty za polowania. Minister doradzał księciu zawrzeć z Prusami traktat związkowy. Był także za zniesieniem prawa trzecich do polowania na obcym gruncie za wynagrodzeniem uprawnionych, ponieważ w r. 1857 na drodze prawodawstwa sam przywrócił prawa trzecich do polowania. Jego rada nie została przyjęta; udaje się więc do swoich posiadłości na Szląsku.

## Rosya i Królestwo Polskie.

**Warszawa,** 16. kwietnia. (Doniesienia z Warszawy.) *Gazeta warszawska* donosi, że Namiestnik Królestwa Polskiego kazał z 15stu osób, aresztowanych przez policyę za dopuszczenie się 29. marca (10. kwietnia) w kościele św. Jana czynów znieważających Świątynię Pańską, i przekonanych przez wyprowadzone śledztwo w poczynionych im zarzutach, — oddać jednego pod sąd wojenny, a dwunastu do wojska na rachunek poboru, jeżli się okażą zdatnymi, w przeciwnym razie bez zaliczenia na kontyngens; zaś dwóch, którzy okazali się mniej winnymi, ukarać kilkutygodniowym aresztem w kazamatach twierdzu Nowogeorgiewskiej.

## Turcya.

**Konstantynopol,** 9. kwietnia. (Wyprawa na Czarnogórę.) Podług ostatnich telegramów z głównej kwatery z Mostaru nadesłał już Omer Basza rządowi plan kampanii przeciw Czernogórze. Seraskier ręczy za pomyślny skutek wyprawy, która może być niebawem rozpoczęta, ale żąda potrzebnej pomocy. Porta posłała mu pieniądze, żywność i amunicyę. Siłę wojska, które ma być ustawione u północnych granic Hercegowiny, podają na 40.000 ludzi, a Sułtan chce, ażeby jak najgorliwiej czyniono przygotowania wojenne.

## Ostatnie wiadomości.

**Raguza,** 18. kwietnia. Potyczka pod Duga odnowiła się dn. 15. i 16. Powstańcy i Montenegryni stracili 300 ludzi; straty Turków niewiadome.

**Berlin,** 19. kwietnia. Prywatny korespondent z Petersburga donosi, że rada ministeryalna przyjęła dwa ważne wnioski ministra spraw wewnętrznych. Jeden odnosi się do przyspieszenia operacyi wykupna, drugi zaś żąda reprezentacyi krajowej. Rozprawy rady państwa odłożone z przyczyny wielkiego tygodnia.

**Trzebinia,** 18. kwietnia. Dnia 14. b. m. krwawa potyczka zaszła między powstańcami a Turkami. Powstańcy stracili 50, a Turcy 100 ludzi. Derwisz Basza fortyfikuje się w Niksich.

## Wiadomości handlowe.

**Andrychów,** 16. kwietnia. Na naszych targach od 1. do 15. b. m. płacono w przecięciu za mec pszenicy 5 zł. 35 c.; żyta 3 zł. 85 c.; jęczmienia 2 zł. 95 c.; owsa 1 zł. 40 c.; ziemniaków 1 zł. 35 c. Cetnar siana 1 zł. Za sąg drzewa twardego płacono 5 zł, miękkiego 4 zł. Funt mięsa wołowego kosztował 17 c. Hreczki, kukurudzy, nasienia konicza, wełny i okowity nie było w handlu.

Według nadesłanych doniesień podajemy średnie ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie kwietnia 1862 r. na targach w Tarnowie, Brzostku, Dąbrowie, Jaśle, Mielcu i Żabnie.

| | Miejsce targu: | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Tarnów | | Brzostek | | Dąbrowa | | Jasło | | Mielec | | Żabno | |
| | zr. | cen. | zr. | cen. | zr. | cen. | zr. | cen. | zr. | cen. | zr. | cen. |
| | walnty austryackiej | | | | | | | | | | | |
| Mec pszenicy . . . | 5 | . | 4 | . | 4 | 50 | 4 | 80 | 4 | 10 | 5 | . |
| „ żyta . . . | 2 | 75 | 2 | 50 | 2 | 60 | 2 | 98 | 2 | 20 | 3 | . |
| „ jęczmienia . | 2 | 30 | 2 | 50 | 2 | . | 2 | 15 | 2 | . | 2 | 40 |
| „ owsa . . . | 1 | 38 | 1 | 50 | 1 | 35 | 1 | 10 | 1 | 20 | 1 | 60 |
| „ hreczki . . | 2 | 80 | 2 | . | 2 | 50 | 2 | 10 | 1 | 20 | . | . |
| „ kukurudzy . | 4 | 50 | . | . | . | . | . | . | . | . | . | . |
| „ kartofli . . | 1 | . | . | 80 | . | 70 | . | 80 | . | 60 | . | 70 |
| Cetnar siana . . . | 1 | 45 | 1 | . | 1 | 5 | 1 | . | 1 | 30 | . | . |
| „ wełny . . . . | . | . | 140 | . | . | . | . | . | 130 | . | . | . |
| „ nasienia konicza | . | . | 38 | . | 18 | . | . | . | 20 | . | . | . |
| Sąg drzewa twardego | 9 | 50 | 5 | 25 | . | . | 6 | 50 | . | . | 7 | 50 |
| „ „ miękkiego | 7 | 25 | 4 | 20 | 6 | 50 | 4 | 30 | 5 | . | 6 | 50 |
| Funt mięsa wołowego | . | 16 | . | 14 | . | 13 | . | 14 | . | 12 | . | 14 |
| Mas okowity . . . | 1 | 26 | . | 95 | . | 60 | . | 80 | . | 75 | . | 72 |

### Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

*Dnia 18. kwietnia 1862.*

| Pora | Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum. | Stopień ciepła według Reaum. | Stan powietrza wilgotnego | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|
| 7. god. zrana | ‴ 322.92 | + 1.3 | 92 9 | północny sł. | śnieg |
| 2. god. po poł. | 323.43 | + 2.7 | 89 0 | „ „ | „ |
| 10. god. wiecz. | 324 63 | + 2.1 | 89 2 | „ „ | pogoda |

Wysokość śniegu 20.‴.

### Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20 kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Ks. Ghyka Teod., z Bukaresztu. — Hr. Cetner Albert, z Podkamienia. — Znamirowski Stan., z Sokala. — Br. Kapri Dominik, z Dzwiniarza. — Zawacki Stan., z Turki.

Hotel angielski: Piszek Fran., c. k. notaryusz, z Buska. — Hr. Drohojewski Zygm., z Krukienicy. — Torosiewicz Michał, z Peltwy.

Dnia 21. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Kęplicz Marc., z Artasowa.

Hotel europejski: Wasilewski Wojc., z Polanki. — Lisowski Rudolf, z Leszowiec. — Kossowicz Wład., z Janówki.

Hotel angielski: Czarnoszyński Stan., z Połotur. — Romański Włodz., z Żytomirza.

## Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. kwietnia.

PP. Gottlieb Win., do Dolhomościsk. — Dworski Alex., adwokat kraj., do Przemyśla. — Baroni Józef, do Słowity. — Jarczewski Nałęcz Edward, do Kruszelnicy. — Hr. Komorowski Wład., do Bilinki. — Łodyński Stan., do Nahorzec. — Znamirowski Stan., do Sokala. — Ks. Ghyka Teod., do Paryża. — Rozłucki Konst., do Czarnokoniec. — Urbański Jan, do Dańkowiec.

Dnia 21. kwietnia.

PP. Skrzyński Fran. Ksaw., do Chodorowa. — Sulatycki Jan, do Paryża.

## Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 19. kwietnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 83.85. Metaliki po 5% za 100 zł. 69 70, po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier — —. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 830 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 204.40; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

**Listy zastawne.** Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

**Wexlowy.** Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 134 20. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

**Kurs złota.** Dukaty ces. mennicze 6.32 dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 132 75.

## Kurs lwowski.

Dnia 19. kwietnia.

| | | gotówką zł. | gotówką c. | towarem zł. | towarem c. |
|---|---|---|---|---|---|
| Dukat holenderski | wal. austr. | 6 | 23 | 6 | 30 |
| Dukat cesarski | „ „ | 6 | 25 | 6 | 32 |
| Półimperyał zł. rosyjski | „ „ | 10 | 88 | 10 | 99 |
| Rubel srebrny rosyjski | „ „ | 2 | 8 | 2 | 11 |
| Talar pruski | „ „ | 1 | 99 | 2 | 2 |
| Polski kurant i pięciozłotówka | „ „ | — | — | — | — |
| Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł. | bez kuponów | 79 | 63 | 80 | 25 |
| „ „ „ m. k za 100 zł. | bez kuponów | 83 | 63 | 84 | 33 |
| Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika | bez kuponów | 231 | — | 233 | — |
| Galicyjskie obligacye indemnizacyjne | bez kuponów | 70 | 50 | 71 | 38 |
| 5% Pożyczka narodowa | bez kuponów | 83 | 45 | 84 | 5 |

## Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19 kwietnia.

### 1. Dług publiczny.

| A. Państwa. | pien. | towar. |
|---|---|---|
| W austr. wał. po 5% | 64 80 | 65.— |
| Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5% | 84.— | 84.20 |
| Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5% | 83 80 | 83.90 |
| Z r. 1851, ser. B, po 5% | —.— | —.— |
| Metaliki po 5% | —.— | —.— |
| Metaliki z proc. od maja do listopada po 5% | 69 65 | 69 75 |
| dtto. „ 4½% | 61 25 | 61.50 |
| dtto. „ 4% | 54.30 | 54 50 |
| dtto. „ 3% | 41 — | 41 50 |
| dtto. „ 2½% | 35 — | 36.— |
| dtto. „ 1% | 13 80 | 14.— |
| Przez. do wylos. z r. 1839 | 147 50 | 148.— |
| „ 1854 | 95 50 | 95.75 |
| „ 1860 | 93.90 | 94 — |
| Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł. | 99 40 | 99.60 |
| Renty Como po 42 lir. ans. | 16.75 | 17.— |
| Wylos. obl. dawn długu państ. po 5% | 67.50 | 68.— |
| „ „ „ 4½% | 66 50 | 61 — |
| „ „ „ 4% | 63 50 | 64.— |
| Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½% | 46.50 | 47.50 |
| „ 3% | —.— | 46.— |
| „ 2½% | 45 50 | 46.— |
| „ 2¼% | 38.— | 38 50 |
| „ 2% | 34.50 | 35.— |
| „ 1¾% | —.— | 30.50 |
| dtto. z procent za granicą „ 5% | 67.50 | 68 — |
| „ 4½% | 60.50 | 61.— |
| „ 4% | 53.— | 53 50 |
| **B. Krajów koronnych** | | |
| Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi | 88 — | 88 50 |
| Wyż. Aust. i Salb. | 86.75 | 87.— |
| Czech | 88.— | 88 50 |
| Morawii | 92.— | 93 — |
| Szląska | 88.— | 88 50 |
| Styryi | 88.— | 88.50 |
| Tyrolu | 96.— | 97.— |
| Kar., Krainy. i Wyb. | 87.50 | 88.50 |
| Węgier | 73 25 | 74.— |
| Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Banatu Tem. | 71.— | 71.50 |
| Kroacyi i Slawonii | 73 — | 74.— |
| Galicyi | 70.80 | 71.10 |
| Siedmiogr. i Bukow | 68.75 | 69.25 |
| Lom. wen. poż. z r. 1850 | —.— | —.— |
| Wen. pożyczka z r. 1859 | 101.50 | 102.— |
| Dług Tyrolu po 5% | 67 50 | 68.— |
| „ 4% | 53 50 | 54.— |
| Dług Salcburga „ 3½% | 46.50 | 47 50 |
| „ 3% | 38.— | 38.50 |
| „ 2½% | 32.— | 32.50 |
| Dług Krainy „ 2% | 25.— | 25.50 |
| „ 1¾% | 21.50 | 22.— |

### 2. Stan oblig. domestykaln.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| po 3% za 100 zł. | 16.— | 17.— |
| „ 2½% za 100 zł. | 14.— | 15.— |
| „ 2¼% za 100 zł. | 12.— | 13.— |
| „ 2% za 100 zł. | 11.— | 12.— |
| „ 1¾% za 100 zł. | 10.— | 11.— |

### 3. Akcye.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Banku nar. | 830 — | 831 |
| Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a. | 204 40 | 204.50 |
| Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł. | 649 — | 651 — |
| Półn. kol. po 1000 zł. m. k. | 2257.— | 2259.— |
| Tow. kolei żel państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr. | 279 50 | 280.— |
| Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. | 161 25 | 161.75 |
| Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. | 140 — | 140.20 |
| Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty | 147.— | 147.— |
| Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%) | 274 50 | 275 — |
| Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 180 zł. (90%) | 231 50 | 232. |
| Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k. | 45.— | 47.— |
| dtto. II. emis. po 200 zł. m. k | 96.— | 100.— |
| Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k. | 703.— | 706.— |
| Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k. | 184.— | 187.— |
| Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. | —.— | 200.— |
| Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. | 162.— | 163.— |
| Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k. | 449.— | 450.— |
| Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k. | 248.— | 250.— |
| Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k. | 397.— | 399.— |
| Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k. | 392.— | 395.— |
| Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. | 190.— | 195.— |

### 4. Listy zastawne.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5% | 103 50 | 103.75 |
| 10 „ 5% | 98 50 | 99 — |
| przeznacz. do los. po 5% | 90 25 | 90 75 |
| Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł. | —.— | —.— |
| przez. do los. po 5% | 86 40 | 86 60 |
| Gal. Tow. kred. po 4% | 80.— | —.— |

### 5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k. | 97 25 | 97.75 |
| detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a. | 103 40 | 103.60 |
| Tow. austr. kol. państwa po 500 fr. | 145.— | 145 50 |
| Kol. półn. po 100 zł. m. k. | 95 85 | 96 25 |
| Kol. Lomb. wen. po 500 fr. | 142 — | 142 50 |
| Kol. Gloggn. za 100 zł. | 81.50 | 82.50 |
| Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k. | 97.50 | 98.50 |
| Lloyda za 100 zł. | 90.— | 91.— |

### 6. Losy.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a. | 132.10 | 132 25 |
| Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k. | 104 — | 104.50 |
| Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a. | 127.50 | 128 — |
| Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a. | 38.75 | 39.— |
| Esterhazego po 40 zł. m. k | 101.— | 101 50 |
| Salma „ 40 „ „ | 39 25 | 39 75 |
| Palfiego „ 40 „ „ | 37 75 | 38.25 |
| Clarego „ 40 „ „ | 36 75 | 37.— |
| St. Genois „ 40 „ „ | 38 25 | 38 75 |
| Windischgrätza 20 zł. „ | 22 75 | 23 — |
| Waldsteina 20 „ „ | 25.— | 25 50 |
| Keglevicha 10 „ „ | 16.75 | 17.— |

### Weksle.

(Na 3 miesiące.)

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Amsterdam za 100 zł. hol. | —.— | —.— |
| Augsburg za 100 zł. w. p.-n | 113 20 | 113 30 |
| Berlin za 100 tal. | —.— | —.— |
| Wrocław za 100 tal. | —.— | —.— |
| Frankfurt za 100 zł. w. p.-n | 113 30 | 113 60 |
| Genua za 100 lir. piem. | —.— | —.— |
| Hamburg za 100 M. B. | 100 20 | 100 40 |
| Lipsk za 100 tal. | —.— | —.— |
| Liwurna za 100 lir. tosk. | —.— | —.— |
| Londyn za 10 ft. szt | 134 20 | 134 20 |
| Lugdun za 100 fr. | —.— | —.— |
| Medyolan za 100 zł. w. a | —.— | —.— |
| Marsylia za 100 fr. | —.— | —.— |
| Paryż za 100 fr. | 53.20 | 53 20 |
| Praga za 100 zł. w. a. | —.— | —.— |
| Tryest za 100 zł. w. a. | —.— | —.— |
| Wenecya za 100 zł. w. a. | —.— | —.— |
| (31 dni po ukazaniu.) | | |
| Bukareszt za 100 piast. woł | —.— | —.— |
| Konstantynopol za 100 piast. tur. | | —.— |

### Kurs złota.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Dukaty ces. men. | 6.32 | 6.33 |
| dtto. pełnej wagi | 6.31 | 6.32 |
| Korona | 18.45 | 18.50 |
| 20frankówka | 10 67 | 10.68 |
| Rosyjski impery. | 10.95 | 10.98 |
| Talar związkowy | 1.99½ | 2.— |
| Srebro | 132.75 | 133 — |
| Kurs korony w k. kasach | 13 zł. 50 c. | |

# KRONIKA.

(Przypadek na kolei.) Dnia 20go b. m. wyskoczył z szyn pociąg ciężarowy z Krakowa idący, a to między Łancutem a Rzeszowem pod Krasną. Lokomotywa z jedenastu wagonami wywróciła się, ale nikt nie popadł tu w nieszczęście prócz konduktora pocztowego K., który upadkiem ogłuszony, w Rzeszowie staraniom lekarzy poruczony został.

(Ciało znalezione pod Dawidowem.) Podług raportu urzędowego z Winnik znaleziono w pobliżu Dawidowa, w obwodzie lwowskim, ciało młodego włościanina Łukasza B, jednak niedostrzeżono na nim żadnych śladów gwałtownej śmierci, prócz kilku sinców na kolanach i łokciach, które zapewne ztąd powstały, że nieboszczyk musiał przed zgonem czołgać się na rękach i nogach. Dalsze jednak śledztwo jest jeszcze w toku.

(Ks. Antonio Bresciani †.) W pierwszych dniach bieżącego miesiąca umarł w Rzymie ksiądz Antonio Bresciani z zakonu Jezuitów, sławny romansopisarz włoski, a o jego życiu i pismach podaje korespondent Gazety Warszawskiej z Rzymu następujące szczegóły: Autor ten zamierzył romans chrześciańskim uczynić, zamienić go w szkołę cnoty i pobożności dla młodzieży, odziać godziwe, spokojne i prawe uczucia w tę samą tkankę poezyi i jaskrawość kolorytu, w jakie powieściopisarze nowożytnej szkoły zwykli przystrajać namiętności. Nie mając wszakże, jak się nam zdaje, talentu odpowiedniego tak trudnemu zadaniu, czy też zanadto skrępowanym będąc przepisami swego zakonu, zabijającemi samodzielność i fantazyę, zostawił tylko wiele utworów, przypominających nie źle romanse pani de Genlis z mniejszą dozą łez i kwilącej uczuciowości. Dzieła czcigodnego zakonnika są rozwlekłe, drobiazgowe, nudne, bez ognia, bez życia, a w niektórych ustępach raziłyby nawet ckliwością i wyradzałyby niezbicie przesyt w czytelniku, gdyby ich nie cechowała wszędzie przedziwna zewnętrzna forma i najczystszy, najogładniejszy, najśpiewniejszy język, na jaki zdobyć się może za dni naszych ojczyzna Tassa; nie mówię ojczyzna Danta, albowiem zniewieściały wśród płynności i melodyi swojej styl Jezuity, nie tchnie nigdzie tą dziarskością prawdziwie męzkich natchnień, nie wzbiera nigdzie tą lawą burzliwych lecz wzniosłych uczuć, która cię pali wskróś dantejskich okresów i ściska jak żelazną obręczą. Młode pokolenie włoskie wykształciło się na „niedzielnych szkółkach" zacnego literata, i jeśli nie miłość cnoty, to z nich zaczerpnęło przynajmniej czystość stylu i poprawność w pisaniu; ojciec Bresciani w niedostatku innych pisarzy, gdyż Manzoni płodność swoję na kilku arcydziełach ograniczył, był od lat dwunastu Walter Scottem rzymskiej młodzieży; nie wiem, czy go chłopcy zawsze czytali, ale panienki lubowały niesłychanie w jego pismach; był on rozkoszą zakładów wychowawczych i ochronek żeńskich. Wszystkie czternasto i piętnastoletnie dziewczęta kochały się w Żydzie werońskim, w Strzelcu z Vincennes i w Zuawie papieskim, którego śmierć nie dozwoliła mu skończyć. Ale dla ludzi poważnych krom wzorowej włoszczyzny znamionującej jego pisma, ważnem jest do studyów obyczajowych źródłem książka jego p. n. Edmund czyli zwyczaje ludu rzymskiego. O. Bresciani żył długi czas z ludem tutejszym i wniknął we wszystkie tajniki jego życia, niedostępne częstokroć dla cudzoziemca. Wszyscy, którzy chcą o Rzymie, a mianowicie o Rzymianach pisać, powinni odczytać to sumienne i szacowne dzieło. Kiedy postęp materyalny coraz bardziej zacierający miejscową oryginalność i wyrabiający ludnościom jednostajną, kosmopolityczną fizyonomię, pociągnie gąbkę swoją po wybitnych rysach rzymskiego typu, oblicze Romy, wiernie odfotografowane w stronnicach znakomitego pisarza, nęcić nas będzie dumnym swoim a nieraz namiętnym urokiem i starczyć wzorów malarzom pióra.

(Dodatek)